

A close-up photograph of a child's hands tracing a yellow letter 'U' on a red surface. The child is wearing a dark blue long-sleeved shirt with a purple butterfly and stars. The background is a warm, blurred gradient of red and orange.

SOFIE

Mateřská a základní škola Říčany

Pedagogické principy Montessori školy

- Každé dítě je jedinečnou osobností, má svůj vlastní tvůrčí potenciál, motivaci učit se a právo být respektováno jako osobnost.
- Jelikož jsou děti zásadně ovlivňovány společností a svým bezprostředním okolím, vytváříme pro ně prostředí, které je v souladu s jejich přirozeným vývojem.
- Děti potřebují svobodně pracovat a volně se pohybovat a to v rámci pravidel, která jim umožní cítit se jako nezávislé osobnosti a současně být členy určité skupiny.
- Výukové materiály Montessori pomáhají dětem objevovat a ovlivňovat své okolí prostřednictvím činností, které podporují rozvoj osobnosti jako celku.

O NAŠÍ ŠKOLE

Den ve škole Sofie

V naší základní škole se každé dítě vyvíjí svým vlastním tempem, v prostředí a s využitím materiálů připravených podle metodiky Montessori. Děti jsou vedeny k tomu, aby se nesrovnávaly s ostatními, ale aby se snažily samy, podle svých schopností, dosáhnout nejlepších výsledků. Děti pracují individuálně anebo ve skupinkách.

Každá aktivita představuje kompletní celek sama o sobě a jednotlivé činnosti

- Děti jsou vedeny k tomu, aby pracovaly svým vlastním tempem, a to samostatně nebo ve spolupráci s ostatními.
- Věkově smíšené skupiny poskytují dětem příležitost rozvíjet své sociální dovednosti v harmonickém společenství na naší základní škole.

jsou propojeny mezi sebou. Děti jsou stimulovány po dobu jejich pobytu ve škole splnitelnými úkoly tak, aby byla posilována jejich sebedůvěra a aby byly motivovány k dalšímu objevování a učení se.

Třída je věkově smíšená, takže mladší děti se přirozeně učí od starších a starší získávají sebedůvěru a utvrzují si své znalosti tím, že pomáhají mladším. Učitelé citlivě vnímají a respektují individuální potřeby jednotlivých dětí a zajišťují tak maximální rozvoj potenciálu každého dítěte.

Výuka probíhá v blocích, není rozdělována zvoněním. Čas pro svačinu a přestávky je stanoven individuálně dle potřeb. Děti si volí aktivity v souladu s týdenním učebním plánem, který tvoří společně s učitelem na začátku týdne. Učitel sleduje v průběhu týdne plnění učebního plánu a v případě potřeby usměrňuje volbu aktivity. Na konci týdne dochází ke zhodnocení naplnění plánu.

Prováděné činnosti pokrývají všechny oblasti vývoje dítěte: intelektuální, fyzickou a sociální.

Základní škola Sofie se při vzdělávání řídí filozofií Marie Montessori, díky níž je tento vzdělávací program nejrozšířenější „alternativní“ vzdělávací program na světě. U všech dětí rozvíjí nezávislost, sebedůvěru a pocit zodpovědnosti za sebe, druhé i své prostředí. Děti se učí přiměřenou formou vyjadřovat vlastní názory a požadavky a zároveň naslouchat a přijímat názory a požadavky ostatních.

Podle zásad Montessori jsou třídy smíšené, tvořené 1., 2., 3. ročníkem a 4., 5. ročníkem. V prvním roce bude třída tvořena prvním a v případě zájmu i druhým ročníkem, v dalších letech dojde k postupnému smíšení dětí.

Předností vzdělávání „pod jednou střechou“ je plynulý přechod z jednoho stupně vzdělávání na druhý ve známém prostředí, celková propojenost vzdělávacího procesu a spolupráce při využití forem a metod práce.

Cílem Montessori je, aby žáci byli tvořiví a flexibilní, byli schopni se celoživotně vzdělávat, týmově spolupracovat, uměli

zacházet s informacemi. Dítě je postaveno do středu všech našich snah a aktivit. Jde nám o to, abychom mu pomohli k rozvíjení vlastní svobodné osobnosti prostřednictvím vlastní činnosti a samostatnosti. To ostatně vyjadřuje motto celé Montessori pedagogiky, které zní: „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Věkově smíšené třídy - práce ve smíšené třídě vede děti k přirozené spolupráci, vzájemnému učení se od starších spolužáků a k rozvoji sociálního chování.

Vlastní plánování a organizace práce dětí - volba pořadí činností, ve spolupráci s učitelem, práce podle domluvených termínů dokončení, rozdělování práce pro činnost ve škole nebo domácí úkoly, vedou děti postupně k přemýšlení nad rozvržením svého času.

Práce s chybou a sebekontrolou - děti jsou vedeny k sebekontrolě tím, že pomůcky a materiály, se kterými pracují, porovnávají se vzorovým řešením nebo předem stanovenými kritérii. Vlastní chyby vyhledávají a opravují, chyba je ukazatelem dalšího učení.

Vedení dětí k sebehodnocení - děti se učí popisovat svou práci, vlastní spokojenost s ní, porovnat svoji práci s kritérii, ocenit ji nebo najít to, co by mohly udělat jinak. Hodnotí své jednání a chování k ostatním, i respektování pravidel třídy,

Prezentace vlastní práce - je důležitá pro učení se dětí navzájem. Děti získávají nové informace od svých spolužáků, mají možnost učit se z jejich způsobů práce, poučit se z chyb, inspirovat se z originálních nápadů a společně hledat nejlepší řešení.

Propojení informací společnými tematickými celky - vyučování není rozděleno do jednotlivých předmětů, ale vychází ze společných tematických celků. V rámci těchto celků děti pracují s informacemi z jednotlivých oborů ve vzájemných souvislostech, pracují se symboly a přesným pojmenováním, třídí informace do kategorií.

Spolupráce s rodiči - soulad výchovy ve škole s přístupem v rodině je pro děti nezpochybnitelným přínosem. Pro děti je velkou motivací zapojení rodičů do jejich školních aktivit. Z tohoto důvodu jsou rodiče zváni na celou řadu akcí jako jsou oslavy, společné akce, tvůrčí dílny nebo přímo do vyučování jako jeho tvůrčí, spolutvůrčí nebo jako hosté.

MONTESSORI VZDĚLÁVÁNÍ

„Vzdělávání a výchova dítěte nemá směřovat k jeho přípravě na školu, ale na život.“ Marie Montessori

Maria Montessori se narodila v Itálii v roce 1870 a celý svůj život věnovala studiu vývoje dětí. Doktorka Montessori byla skutečnou průkopnicí – jako první žena, která v Itálii získala titul doktorky medicíny, se začala intenzivně zajímat o potřeby dětí. Už v roce 1900 se stala profesorkou pedagogiky na Univerzitě v Římě. V začátcích své akademické kariéry se zaměřovala na práva žen a sociální reformy, později dospěla ke zcela novému přístupu ke vzdělávání.

Její úspěch v Itálii jí zajistil mezinárodní uznání. Více než čtyřicet let pak cestovala po celém světě, přednášela, psala a zakládala vzdělávací programy. Během 20. století se pedagogická filozofie Marie Montessori rozšířila prakticky po celém demokratickém světě. Montessori pedagogika vychází z poznání přirozených vztahů a souvislostí ve vývoji člověka, které byly v průběhu 20. století potvrzeny teoretickými výzkumy v oblasti biologie, psychologie, antropologie, pedagogiky a sociálních věd nezávisle na sobě v různých částech světa.

Montessori vede děti k toleranci, úctě k lidem, k lidským výtvorům i k přírodě, ochotě pomoci tam, kde je to potřeba, a učí je přijímat odpovědnost za své jednání. Vzájemné vztahy jsou založené na vzájemném respektu, spolupráci, ohleduplnosti a schopnosti tolerance. Důraz je kladen na prevenci problémů a vzájemnou komunikaci.

Svojí pedagogickou koncepcí se Marie Montessori snažila nabídnout dětem plnohodnotnou výchovu a vzdělání tím, že jim umožní prožívat svobodu nebo sebeurčení a samostatnost prostřednictvím vlastní činnosti. Dítě se tak stává subjektem vlastní výchovy a vzdělávání, projevuje vlastní aktivitu a ve spolupráci s učitelem si učební procesy na základě vlastního tempa řídí. Úkolem školy a učitelů potom je, aby byly vytvořeny vhodné podmínky a prostředí pro rozvoj potřeb každého dítěte. Ve vzdělávacím procesu jde o znovuodhalování poznatků a nikoliv o opakování slovních pouček.

Na základě principu senzitivních fází, formulovaných z dlouholetých pozorování dětí, rozvinula Marie Montessori učení, které popisuje čtyři vývojové fáze dětství. Podle nich existují v životě každého dospívajícího jedince tzv. „senzitivní“ období, během

nichž je obzvláště otevřený k získání určitých dovedností nebo schopností. Z toho je potom odvozen pedagogický požadavek, aby dospělými byla tato citlivá období respektována, podpořena a optimálně využita.

Z výše uvedeného požadavku potom vyplývá potřeba tzv. připraveného prostředí, s jehož pomocí pak dítě aktivně získávanými zkušenostmi utváří vlastní osobnost. Chování učitele musí přispívat k tomu, aby nebránilo dítěti stát se samostatnou osobností. Vzájemný vztah dospělého a dítěte musí být partnerský.

Polarizace pozornosti

Vyučování je ve vzdělávacím systému Montessori založeno na jevu tzv. „polarizace pozornosti“, který je znám jako ústřední „fenomén Montessori“. Tento jev spočívá v respektování stavu, kdy je dítě zaujato určitou činností a plně se na ni soustředí. Tohoto jevu se využívá ve prospěch dětí, protože vzniká v předem připraveném vzdělávacím prostředí. Zaujato zvolenou činností se dítě zcela soustředí na vybranou činnost. V této chvíli pracuje neefektivněji a s plným zaujetím. Záleží mu nejen na výsledku, ale i na samotné činnosti.

Svoboda volby

Svobodná volba činnosti vychází z poznatku, že každé dítě je k učení motivováno touhou poznat svět, jeho zákonitosti i samotnou touhou po vzdělání. Svoboda volby zaručuje dítěti naplnění této potřeby podle jeho vnitřních dispozic. Uplatnění principu spontánní aktivity dětí v souladu se senzitivním obdobím vede v Montessori systému ke zrušení principu stejného rozvrhu hodin pro všechny děti jedné třídy.

Jednota fyzického a duševního

V Montessori systému je zdůrazněna duševní a fyzická jednota ve všech oblastech vývoje člověka. Tělesná a duševní harmonie je podmínkou seberealizace člověka. Proto pro rozvoj harmonického člověka má velký význam rozvoj smyslového vnímání. V Montessori koncepci je významnou aktivitou pohyb a tělesná činnost.

Volný a přirozený pohyb dětí

Podle Marie Montessori je pohyb důležitý pro rozvoj dětské osobnosti a pro rozvoj inteligence. V Montessori školách se pohyb aktivně využívá při vzdělávacím procesu. Děti sedí u stolků, jen pokud mají činnost s písemným projevem, jinak se prakticky po celou dobu vyučování volně pohybují po třídě. Podstatné je, že k poznání kultury lidstva i současné kultury je třeba připravit prostředí, které dítěti umožní pochopit svět v souladu s jeho věkem, jeho duševní úrovní, a zároveň mu přinese svým uspořádáním a obsahem podněty pro proces poznávání.

Přednosti základní školy Sofie

Třídy s menším počtem žáků a dvěma pedagogy umožňující individuální přístup.

Kvalifikovaní pedagogové se zkušenostmi v oblasti Montessori vzdělávání.

Rodinné prostředí školy a úzká spolupráce mezi třídami základní školy, mateřskou školou a rodiči.

Dobrá dostupnost školy umístěné nedaleko centra Říčan.

Nadstandardní výuka anglického jazyka, která je součástí výuky i jiných předmětů.

Bohatý výběr zájmových kroužků a odpoledních aktivit.

Návaznost na mateřskou školu.

Hodnocení žáků – žáci jsou vedeni k sebehodnocení, nalezení a odstranění vlastních chyb, učitel hodnotí žáka pouze slovně.

Věkově smíšené třídy umožňující učení se od starších spolužáků, předávání dovedností mladším.

Orientace na zájem dítěte – dítě postupuje v učebním plánu dle svého individuálního zájmu v rámci dohodnutého plánu.

Otevřená komunikace škola – rodič – prostřednictvím individuálních schůzek, přímého kontaktu s pedagogy, emailu, webu.

Pozdější začátek školy – vyučování od 8:15, s možností školní družiny od 7:30.

6. července 1907.

*La coscienza le mia opera come un
contadino che sape un po' e porte una
buona sementa d' grano - e al quale fosse
úrodná půda, aby na ní zasel.
Všechno však dopadlo jinak, než jsem čekala.
Sotva jsem rozhrnula hlínu, abych do ní začala sít,
objevilo se zlato.*

Maria Montessori

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SOFIE

ŽIŽKOVA 286/12

ŘÍČANY 251 01

TEL.: 773 220 281

WWW.ZS-SOFIE.CZ

INFO@ZS-SOFIE.CZ

SOFIE

Mateřská a základní škola Říčany